

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/355/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

340/2011. (XI. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹2011. június 22-én előterjesztett **panaszát** a 2011. november 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Pápai Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. június 22-én postai úton juttatta el panaszát a Testület részére, amelyben a rendőrség különféle mulasztásait kifogásolta.

I.

2011. június 14-én 11 óra 33 perckor a panaszos saját telefonjáról tárcsázta a 107-es telefonszámot, abból a célból, hogy bejelentést tegyen a Pápai Rendőrkapitányságon. A panaszos a beszélgetés során előadta, hogy az általa megnevezett forgalmi rendszámú mezőgazdasági vontató kipufogója körülbelül 3-4 hete kiégett, ezért a jármű használata olyan elviselhetetlen mértékű zajjal jár, amely a környék lakóinak nyugalma nagymértékben zavarja. A panaszos mind a tulajdonos, mind a jármű jelenlegi használójának nevét a rendőrség tudomására hozta.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A beszélgetés során a panaszos arról is beszámolt, hogy a traktort engedély nélkül átalakították, a járműre felszerelt homlokrakodót szénabáláktól a hűtőládáig, a legváltozatosabb tárgyak szállítására használják, amely veszélyt jelent a közlekedés valamennyi résztvevőjére. A bejelentést egy női hang vette, aki tájékoztatta a panaszost, hogy kiküldi a körzetes rendőrt a helyszínre. A panaszos megkérte a diszpécser, hogy ne a körzetet küldje, mivel ő korábban már szemrevételezte a szóban forgó járművet, azonban érdemi intézkedést nem foganatosított. A diszpécser erre közölte, hogy „jönni fognak intézkedni”. A panaszos megtudakolta, kivel beszélt, mire a női hang olyan gyorsan hadarta el a nevét és a számát, hogy újra vissza kellett kérdeznie. A diszpécser ismételt kérdésére közölte, hogy „ezt már elmondtá”, majd letette a kagylót.

Ezen a napon, a rendőrség intézkedést nem foganatosított a panaszos bejelentése nyomán. Másnap, 2011. június 15-én 14 óra 15 perckor a panaszos lakása előtt megjelent egy rendőrautó, amelyből öt rendőr szállt ki. A járőrök elmondták, hogy a bejelentés miatt jöttek, mire a panaszos tájékoztatta őket a mezőgazdasági vontató által keltett zajról, valamint a rakodó tuskéjére felszúrt tárgyak által generált idült közlekedési veszélyhelyzetről. A rendőrök tájékoztatták a panaszost, hogy a körzetes megállapítása szerint „valamilyen engedéllyel” rendelkezik a jármű tulajdonosa. A panaszos erre elmondta, hogy tudomása van arról, hogy mielőtt a traktort műszaki vizsgára vitték volna, az emelőszerkezetet leszerelték róla, tehát az engedély nem a jármű jelenlegi állapotára vonatkozik. A panaszos jelezte, hogy a jármű jelenleg is a szomszédos ház előtt áll, és jól láthatóan egy nagyméretű kör alakú szalmabála van felszúrva rakodóvillájára. A rendőrök a későbbiekben közölték a panaszossal, hogy a traktor tulajdonosa jelenleg nem tartózkodik odahaza, ezért nem tudnak vele szemben intézkedni, de biztosították a panaszost, hogy majd a jövőben ellenőrizni fogják. Ezt követően a járőrök eltávoztak.

A panaszos kifogásolja, hogy az eltelt időben tudomása szerint semmiféle intézkedés az ügyben nem történt, a traktorral viszont továbbra is iszonyatos zajjal, a forgalomban résztvevők testi épségét veszélyeztetve közlekednek. A panaszos hangsúlyozza, hogy a helyzet számára azért különösen kínos, mert közvetlenül a traktor tulajdonosa melletti lakóházban lakik, a hatásterület középpontjában. A panaszos úgy véli, ha egy jármű elejére tulajdonosa 1 méter hosszúságú acéltuskéket szerel fel, az meglehetősen nagy befolyást gyakorol a közlekedésben részt vevők biztonságára.

A panaszos beszámol róla, hogy a közelmúltban több alkalommal is felkereste a körzeti megbízottat, akinek szilárd meggyőződése szerint a traktorra felszerelt homlokrakodóra nem kell semmiféle engedély, tehát nincs szó jogszabálysértésről. A panaszos beadványában hivatkozik a 6/1990. (IV. 12.) számú KöHÉM rendeletre, melynek 12. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a mezőgazdasági vontató és a lassú jármű elhaladási zaja nem haladhatja meg a 88 dBA értéket a szabványban meghatározott mérési módszer szerint mérve. A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) számú KöHÉM rendelet 16. §-a pedig az átalakítás műveletét definiálja. A rendelet hivatkozott szakaszának (1) bekezdése szerint a már forgalomba helyezett mezőgazdasági vontató átalakításához előzetes engedélyt kell a jármű tulajdonosának kérnie a közlekedési hatóságtól, a (8) bekezdés szerint pedig a változást a jármű forgalmi engedélyébe be kell vezetni. A panaszos ezen kívül utal a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet rendelkezéseire is, kiemelve, hogy a jogszabály teherszállításra vonatkozó 47. §-ának (2) bekezdése szerint a rakományt a járművön úgy kell elhelyezni, hogy az a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és

vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse. A rendelet külön utal arra, hogy a rakomány a jármű vezetőjét a szabad kilátásban és a vezetésben nem akadályozhatja.

A panaszos meggyőződése, hogy a rendőrség a folyamatosan megvalósuló jogszabálysértő tevékenység felett szemet hunyva, intézkedési kötelezettségének nem tesz eleget, amivel megsérti a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) rendelkezéseit.

Beadványához mellékletként csatolt egy 2004-ben keletkezett, a Pápai Rendőrkapitányság vezetőjéhez címzett bejelentést. A bejelentésben az érintett utca 25 lakója együttesen tiltakozik a mezőgazdasági vontató tulajdonosának különböző, többek között a jelen ügy tárgyával megegyező jogszabálysértései ellen. A Testület rendelkezésére bocsátotta a Pápai Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztály, Körzeti Megbízotti Alosztályának szintén 2004-es keltezésű tájékoztató levelét, amely a panaszost arról informálja, hogy közlekedési jellegű szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetését nem tudták megállapítani. A panaszos csatolta a Pápai Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Vizsgálati Alosztályán 2009-ben jelen ügy tárgyában tett bejelentését. A fentiekben túl a panaszos egy külön dvd lemezen számos fénykép- és videofelvételt is eljuttatott a Testülethez, amelyeken a szóban forgó vontató látható, amint tüskéire biciklit és egyéb tárgyakat felszúrva oly módon szállít, amelyek a vezetőt nyilvánvalóan gátolják a szabad kilátásban. A felvételek a vontató által keltett zajterhelésről is élénk benyomást adnak.

A panaszos kérésére a Nemzeti Közlekedési Hatóság megküldte állásfoglalását, amelyből kiténik, hogy bármiféle rakodó-berendezés felszerelése egy mezőgazdasági vontatóra a jármű átalakításának minősül. A hatóság tájékoztatása szerint az átalakításról a közlekedési hatóságnak műszaki adatlapot kell kiállítania, amellyel a tulajdonos lakóhelye szerint illetékes okmányirodát felkeresve kell kérelmezni a bekövetkezett változás nyilvántartásba vételét.

2) A Testület 2011. július 28-án kelt tájékoztató levelében felvilágosította a panaszost arról, hogy a Testület nem jogosult a traktor tulajdonosának semminemű felelősségre vonására, valamint azt sem vizsgálhatja, hogy a jármű érvényes műszaki engedéllyel rendelkezik-e, illetve engedéllyel szerelték-e rá villát. A Testület levelében felhívta a panaszost, hogy nyilatkozzon, a fentiek ismeretében is kívánja-e a panasz eljárás lefolytatását. A panaszos 2011. augusztus 8-án kelt válaszlevelében egyértelművé tette, hogy a panasz eljárás vizsgálatát továbbra is kívánja. Kifejtette, hogy mivel a traktor közterületen állt, a nyilvántartásból a tulajdonos, valamint a jármű műszaki adatai könnyedén lekérhetőek lettek volna. A nyilvántartás adataiból a helyszínen azonnal megállapítható lett volna, hogy a műszaki bejegyzések között szerepel-e olyan bejegyzés, amely alátámasztja, hogy az átalakításra valóban rendelkezett engedéllyel a tulajdonos. A panaszos meggyőződése, hogy az intézkedés elmulasztását önmagában az a tény, hogy a tulajdonos nem volt jelen, nem igazolja, mivel a jogszabálysértés tényének megállapításához a tulajdonos jelenléte egyáltalán nem volt szükséges.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Pápai Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály 2011. október 24-én kelt jelentése szerint a panaszos telefonhívását fogadó r. törzsőrmesternő arról számolt be, hogy a panaszos meglehetősen arrogáns hangnemben tett bejelentést szomszédja engedély nélkül átalakított mezőgazdasági vontatója miatt. A bejelentő nem azt közölte, hogy akkor közlekedtek a traktorral, hanem azt, hogy „azzal szoktak közlekedni”. A bejelentő a beszélgetés végeztével kérte a r. törzsőrmester bemutatkozását, mire az nevét, rendfokozatát és jelvéyszámát megadta. Arra viszont, hogy a bejelentő kérte az elhangzottak megismétlését, a diszpécser nem emlékszik. Mivel azonnali intézkedést igénylő esemény nem történt, a r. törzsőrmester értesítette a helyi körzeti megbízottat, aki azonban szabadságát töltötte, így csak másnap mentek ki a megadott lakcímre. A jelentés rögzíti, hogy a hangrögzítő berendezés felvételei visszamenőlegesen 2011. szeptember 30-ig elérhetőek, ezért a beszélgetést rendelkezésre bocsátani már nem tudták. A telefonbeszélgetésről hivatalos feljegyzés készült, amelyben a bejelentés tárgyaként az szerepel, hogy a bejelentő által megjelölt személy a traktorral „kiszakadt kipufogóval közlekedik”.

2) Az intézkedő rendőrök egyikének jelentése szerint a helyszínre a bejelentés napján azért nem ment körzeti megbízott, „mivel a helyi megbízott fizls. szabadságát töltötte, a csoport többi tagja akkor nem dolgozott”. A jelentés szerint a bejelentő meghallgatását követően a járőrök átvonultak a szomszéd ajtajához, aki többszöri csengetésre sem nyitott ajtót. A szóban forgó mezőgazdasági vontató a ház előtt szabályosan parkolt. Külső vizsgálata során a rendőrök annak kipufogóján sérülést nem észleltek, a járművel akkor semmilyen jogsértést nem követtek el, így intézkedésre okot adó esemény nem következett be. Az indoklás szerint, azért vártak a helyszínre érkezéssel délután kettőig, mert délelőtt az iskolában „hónapokkal előre leegyeztetett előadásokat, kerékpáros ügyességi versenyt, KRESZ tesztet, kutyás és technikai bemutatót tartottak”.

3) A körzeti megbízott jelentésében beszámolt azokról az intézkedésekről, amelyeket az elmúlt években a panaszos szomszédjával szemben foganatosított, azonban ezek részletes ismertetését a Testület – jelen ügy szempontjából irreleváns voltak miatt – nem látja szükségesnek.

III.

A Testület megállapította, hogy a diszpécser hangneme, valamint a rendőrség panaszos által valószínűsített mulasztásai érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz való jogát, valamint 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát – az alábbiak szerint.

1) A panaszos beadványában sérelmezi, hogy a Pápai Rendőrkapitányságra tett telefonos bejelentését rögzítő diszpécser nem olyan hangnemet ütött meg vele szemben, amelyet egy állampolgár a rendőrség munkatársaitól elvárhatna. A panaszos leírja, hogy a telefonhívását fogadó rendőrnő érthetetlen gyorsasággal hadarta el nevét és azonosítóját, és kérésére nem volt hajlandó azokat megismételni. A rendőrnő – mielőtt a kagylót letette – a panaszos elmondása szerint csak annyit közölt, hogy nevét már elmondta, ami a panaszbeadványban foglaltak szerint nem nagy sérelem, csak éppen nem felel meg a kulturált érintkezés minimális elvárásainak.

A Testület megkeresésére a hívást fogadó diszpécser úgy nyilatkozott, hogy a panaszos kérésére ő nevét, rendfokozatát és jelvéyszámát megadta, azonban arra, hogy a bejelentő kérte az elhangzottak megismétlését, már nem emlékezett. A r. törzsőrmesternő külön hangsúlyozta jelentésében, hogy a panaszos kifejezetten arrogáns módon tájékoztatta őt a történetekről.

Az Rtv. 2. § második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Pápai Rendőrkapitányság arról tájékoztatta a Testületet, hogy a bejelentésről készült hangfelvétel az eltelt idő miatt már nem hozzáférhető. **Tekintettel arra, hogy a Testületnek nem állt rendelkezésére további bizonyíték, amely a fenti ellentmondást bármelyik fél javára feloldhatta volna, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságának sérelme nem megállapítható.**

2) A panaszos meggyőződése szerint a rendőrség intézkedési kötelezettségének nem tett eleget. Beadványában kifejti, hogy 2011. június 14-én 11 óra 33 perckor tette meg bejelentését, azonban a rendőrök egészen másnap délután 14 óra 15 percig semmiféle intézkedést nem fogantatosítottak ügyében.

A konkrét ügyben a rendőrség intézkedési kötelezettségével összefüggésben a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak”. A Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyen hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumok, valamint a panaszbeadvány a bejelentéssel kapcsolatos információi alapján megállapítható, hogy a bejelentés a közbiztonságot, valamint a közrendet veszélyeztető cselekményre hívta fel a rendőrség figyelmét, tehát intézkedési kötelezettsége keletkezett.

A diszpécser beszámolójában elmondta, hogy véleménye szerint a bejelentő nem azt közölte, hogy éppen akkor, telefonhívása alatt közlekednek a traktorral, hanem azt, hogy „azzal szoktak közlekedni”. A bejelentés napján általa készített hivatalos feljegyzés szó szerinti

szövegéből ugyanakkor ezen meggyőződése nem tűnik ki egyértelműen. A r. törm. feljegyzése szerint a bejelentés arról szólt, hogy a panaszos szomszédja „kiszakadt kipufogóval közlekedik”. A Testület a Pápai Rendőrkapitányság részére kiküldött megkeresésében kifejezetten érdeklődött, hogy milyen, a Szolgálati Szabályzat 3. § (3) bekezdésében foglalt súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzet állt fenn, ami miatt a rendőrök nem tudtak a bejelentést követően rövid időn belül kimenni a helyszínre, azonban ilyen helyzet fennállására a rendőrség válaszában nem hivatkozott. A rendőri jelentések szerint, a bejelentés napján a helyszínre azért nem ment körzeti megbízott, mert éppen szabadságát töltötte. A jelentések azt is tartalmazzák, hogy a bejelentés másnapján pedig azért nem mentek azonnal a helyszínre, mert délelőtt az iskolában hónapokkal előre leegyeztetett előadásokat, kerékpáros ügyességi versenyt, KRESZ tesztet, kutyás és technikai bemutatót tartottak.

A Testület úgy találta, hogy sem a körzeti megbízott szabadsága, sem pedig az iskolai rendőrségi bemutató nem olyan indok, amely az intézkedés késedelmének magyarázataként elfogadható lenne. Önmagában az, hogy a körzeti megbízott szabadságon van, vagy a rendőrségnek „előre leegyeztetett programja van” nem szolgálhat a rendőrség számára igazolási alapként intézkedési kötelezettségének halogatására. A Testület töretlen gyakorlata szerint, a vizsgálat fókuszában az a kérdés áll, hogy a rendőrség, mint szervezet megfelelően biztosítja-e az alapjogok érvényesülését. A közhatalmat gyakorló szervek belső nehézségei (például a humán erőforrások szűkössége) mentesítik a konkrét ügyben eljáró személyeket az egyéni felelősség alól, az azonban nem megengedhető, hogy állampolgári jogok biztosításának elmaradása esetén belső munkaszervezési nehézségek szervezeti szinten is hivatkozási alappal szolgáljanak.

A panaszos a fentiekén túl azt is kifogásolja, hogy a rendőrök hiába jelentek meg a bejelentés másnapján a helyszínen, mivel látogatásuk kézzelfogható eredményt nem hozott.

A panaszos verziója szerint, miután ő ismertette a járőrökkel a kialakult helyzetet, azok átvonultak szomszédjához, majd miután megállapították, hogy nem tartózkodik otthon (vagy nem nyit ajtót) eltávoztak a helyszínről. A rendőri jelentések a panaszos elmondását tulajdonképpen megerősítik. Ezek szerint a bejelentő meghallgatását követően a járőrök átvonultak a szomszéd ajtajához, aki többszöri csengetésre sem nyitott ajtót. A rendőrök megállapították, hogy a traktor a ház előtt szabályosan parkol, kipufogóján sérülést nem észleltek, ily módon konstatálták, hogy jogsértés az intézkedés időpontjában nincs folyamatban.

A Testület meglátása szerint az a tény, hogy a mezőgazdasági vontatóval az intézkedés időpontjában éppen nem követtek el semmiféle jogsértést, összefüggésben van azzal a momentummal, hogy az intézkedésre egyáltalán nem akkor került sor, amikor a panaszos a jogsértés miatt bejelentést tett. A Testület szilárd álláspontja szerint az intézkedési kötelezettség lényegéből adódóan azt jelenti, hogy a rendőrségnek olyan intézkedést kell fogyanatosítania, amely alkalmas az intézkedés céljának elérésére. Konkrét esetben a panaszos arról számolt be, hogy szomszédja járműhasználati szokásai a köznyugalmat kikezdi, és veszélyt jelentenek a közlekedés biztonságára is. Ezt követően a rendőrök szemrevételezték az álló járművet, majd elvonultak. Noha a jelentések említik, hogy a helyszín elhagyását követően a járőrök még az utca közelében tartózkodtak, azonban arra nem utal semmilyen jel, hogy a későbbiekben megkísérelték volna a jármű tulajdonosával felvenni a kapcsolatot, vagy lekérték volna a vontató adatait a nyilvántartásból.

A fentiek alapján a Testület úgy véli, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének késedelmesen, illetve nem megfelelő módon tett eleget, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg.

A Testület a panaszost ért jogsérelmet azért értékelte csekély mértékűnek, mert a rendőrség, noha nem a megfelelő időben, és nem a legalkalmasabb módon, de kísérletet tett a bejelentés elintézésére.

IV.

A Testület az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások folytán, bizonyítottság hiányában nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét. A panasz egyéb részei kapcsán, a Testület akképpen foglalt állást, hogy a panaszos bejelentésére a rendőrség késedelmesen reagált, valamint intézkedési kötelezettségének sem tett eleget maradéktalanul, így a Testület panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg és az Rtv. 93. § (2) bekezdésének megfelelően, a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. november 30.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag